

НЕ РОЗГОЛОШУВАТИ ДО 24 КВІТНЯ

Отримувач Екологічної премії Голдмана від Європи, 2006

Ольга Мелень
Львів, Україна

Принципова позиція та професійна робота молодого юриста зі Львова привели до перемоги у судовому процесі проти уряду та порятунку унікального природного об’єкту світового значення. За це українка Ольга Мелень стала єдиним від Європи щогорічним лауреатом одної з найбільших в світі екологічних премій – премії Голдмана та першою українкою в списку лауреатів цієї престижної премії за 17 років її існування.

“Ольга дійсно ризикувала. Вона виступила проти корумпованого державного режиму в той час, коли це було вкрай небезпечно. Вона та її колеги, а також інші люди, що вели боротьбу проти будівництва каналу, символізують справжній дух Нової Української Демократії” – Майкл Бальтцер, Директор Дунайсько-Карпатської програми, Всесвітній Фонд Дикої Природи (WWF).

Загроза водно-болотному угіддю міжнародного значення

Ольга Мелень, 26, адвокат, використала правові інструменти для зупинення будівництва великого судноплавного каналу, який повинен був пройти через серце дельти Дунаю, одної з найцінніших водно-болотних угідь у світі. За цю роботу Ольга зазнала переслідувань з боку уряду режиму Леоніда Кучми.

Дельта Дунаю, що знаходиться біля берегів Чорного моря, утворює лабіринт озер та проток, що покривають більш ніж 1 мільйон акрів території Румунії та України. Дельта Дунаю вважається найбільшою у світі територією, покритою очеретом та відрізняється багатством біорізноманіття. Дунайська дельта була оголошена Водно-болотним угіддям міжнародного значення в рамках Рамсарської Конвенції, а також включена до Переліку світової спадщини та до всесвітньої мережі біосферних заповідників ЮНЕСКО.

У 2004 році без інформування громадськості та з порушенням міжнародного та національного екологічного законодавства український уряд розпочав поглиблення та укріплення вузьких та мілких частин русла річки з метою будівництва 106-мильного каналу, який дозволив би прямий прохід великих суден з річки Дунай у Чорне море та в зворотному напрямку.

Організація, де працювала Ольга Мелень, Екологія-Право-Людина (ЕПЛ) дізналась про цей проект та відразу подала судовий позов з метою зупинення будівництва. Незважаючи

на відсутність значного досвіду ведення судових справ, Ольга зайняла лідируючу роль у веденні справи.

“Юристом-екологом я стала випадково,” – каже вона, дивлячись у минуле.

Рішучість наперекір корупції

У своїй першій в житті судовій справі Ольга Мелень протистояла команді юристів з уряду, що прагнули забрати протоки та внутрішні водойми Дунаю у Дунайського біосферного заповідника. Протягом кількох наступних років міністри та юристи уряду використовували тактику залякувань щодо Ольги та її клієнтів. Ольга була публічно звинувачена у тому, що вона зрадниця та румунська шпигунка. Не зупиняючись, Ольга розширила стратегію. Знаючи про існуючі зобов’язання України в рамках міжнародних конвенцій, ЕПЛ подало скарги щодо порушення Організації та Еспо конвенцій, щоб примусити уряд України пояснити свої плани щодо будівництва каналу у той час, коли держава прагнула вступу до Європейського Союзу. У своїй першій значній перемозі Ольга Мелень довела неадекватність оцінки впливу на навколишнє середовище будівництва каналу, що була затверджена Міністром екології. Суддя в своєму рішенні визнав, що будівництво каналу відбувалося з порушенням норм екологічного законодавства і може завдати незворотну шкоду біорізноманіттю Дунайської дельти.

“Я була оптимістично налаштована щодо наших шансів на перемогу і ніколи не думала про поразку,” каже Ольга Мелень. “Я повторювала фразу: ‘Немає нічого неможливого.’”

Незважаючи на міжнародний тиск, український уряд на чолі з колишнім президентом Леонідом Кучмою відмовився зупинити перший етап будівництва каналу, стверджуючи, що продовження будівництва було необхідним для підняття місцевої економіки. Перша фаза будівництва на сьогодні вже закінчена.

Але голосні звинувачення, висловлені Ольгою Мелень, відіграли ключову роль у підштовхуванні нового уряду, що прийшов до влади у 2005 році, до тимчасової зупинки додаткових будівельних робіт. У серпні 2005 року новий Міністр охорони навколишнього середовища не підтримав плани щодо другого етапу будівництва каналу.

Проте, Дунайська дельта все ще під загрозою. Президент України Віктор Ющенко публічно підтримав завершення будівництва каналу Дунай – Чорне море. Ольга Мелень та її колеги мають намір використати всі можливі правові засоби для продовження захисту найбільш цінних ділянок біосферного заповідника ЮНЕСКО.

###

Цитата отримувача нагороди:

Ім’я: Ольга Мелень

“Моя ціль як юриста, що захищає громадські екологічні інтереси, полягає в тому, щоб домогтися встановлення верховенства права з метою збереження довкілля для теперішнього і майбутнього поколінь. Наша вразлива матір Земля дуже потребує захисників-юристів”

Про екологічну премію Голдмана

Екологічна премія Голдмана дозволяє особистостям продовжувати здобувати екологічні перемоги, не дивлячись на нерівність шансів, та надихати звичайних людей на надзвичайні вчинки заради порятунку світу. Екологічна премія Голдмана була започаткована у 1990 році громадським лідером та філантропом Річардом Голдманом та його дружиною Родою Голдман.

Переможці Екологічної премії Голдмана відбираються міжнародним журі із списку осіб, конфіденційно номінованих світовою мережею екологічних організацій та особистостей. Переможці беруть участь у десятиденному турі містами Сан-Франциско та Вашингтон для вручення нагороди, презентацій, прес-конференцій, зустрічей з лідерами у сфері політики, фінансів та охорони довкілля.